

הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 33) (העברת מידע מגופים ציבוריים מוסמכים), התשפ"ג-2022

1. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000¹, אחרי סעיף 8ב יבוא:

“סימן ד’: העברת מידע מגוף ציבורי מוסמך

(א) על אף האמור בכל דין, לשם אכיפתו של חוק זה ושל חוק המאבק בטרור, רשאי גוף ציבורי מוסמך, במקרה של חשש להלבנת הון או למימון טרור, להעביר לרשות המוסמכת מידע לגבי סוג עניינים ופעולות ברכוש של אדם החייב בתשלום או זכאי לתשלום.

(ב) העברת המידע תיעשה בהתאם לתקנות שיקבע שר המשפטים; בתקנות ייקבעו, בין השאר, כל אלה והכול באופן שאין בו כדי לפגוע במידה העולה על הנדרש בפרטיותו של אדם:

ד ב ר י ה ס ב ר

מסוחרים באבנים יקרות, אשר עליהם מוטלות חובות זיהוי, דיווח, רישום ושמירת מסמכים מכוח חוק איסור הלבנת הון והצווים שהוצאו לפיו. כמו כן, לעיתים פונה הרשות בבקשה לגופים ציבוריים לקבלת מידע נוסף, וזאת במצבים שבהם היא נדרשת לכך לצורך השלמה ועיבוד של המידע שברשותה, והכול בהתאם להוראות החוק וחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

עם זאת, גופים ציבוריים אשר מבצעים או מתבצעות באמצעותם פעולות של קבלת תשלומים או גביית חובות, אינם מעבירים כיום מידע או דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון בדבר הפעולות האמורות. זאת, הן מאחר שגופים אלה מנועים מלהעביר מידע רלוונטי בשל חובות סודיות הקבועות בדין, והן בהעדר מנגנון ברור בנוגע למצבים ולאופן שבהם נדרשת העברת המידע.

מוצע לקבוע כי גופים ציבוריים מסוימים, המנויים בחוק, יהיו רשאים להעביר מידע לרשות במקרים שבהם עולה חשש להלבנת הון או למימון טרור, וזאת על אף האמור בכל דין, לרבות חובות סודיות הקבועות בדברי חקיקה שונים. מידע זה אשר יועבר לידי הרשות ייכלל במאגר המידע המנוהל על ידה מכוח החוק, ויחולו עליו מגבלות אבטחת המידע, שמירת הסודיות והתנאים להעברתו לגורמים אחרים כמפורט בחוק.

הצעת חוק זו פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 1504, מיום כ"ב שבט התשפ"ב (24 בינואר 2022), והיא מתפרסמת כעת בשנית.

סעיף 1 מוצע להוסיף לפקדון ג' לחוק, העוסק בהטלת חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים, את סימן ד' אשר יתמקד בהעברת מידע מגופים ציבוריים מסוימים לרשות לאיסור הלבנת הון. מוצע להגדיר “גוף ציבורי מוסמך” לענין סימן זה כמשרד ממשלתי, רשות מקומית או תאגיד שהוקם לפי חוק, אשר גובה חובות או מקבל תשלומים מאדם במסגרת מילוי תפקידו, והוא אחד

כללי גופים ציבוריים במדינה מקבלים תשלומים או גובים חובות בהיקפים גבוהים, כחלק ממילוי תפקידם וכדבר שבשגרה. לעיתים גורמים עבריינים עשויים לנצל את המערכות הפועלות בגופים אלה, כדרך להסתרת מקורם האמיתי של הכספים ו”הכשרתם” באמצעות גורם רשמי של המדינה. באופן ספציפי, זיהתה רשות האכיפה והגבייה פעילות של חייבים וזוכים שראתה, לכאורה, כמעלה חשש להלבנת הון או מימון טרור. כך למשל, בעבר זוהו חייבים אשר העבירו סכומים גבוהים במיוחד במזומן, לטובתם של זוכים פיקטיביים, תוך חשש ממשי לשימוש במערכת ההוצאה לפועל כ”צינור” להכשרתם של כספים אלה. נוסף על כך, במרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות זוהו מקרים שונים של העלמת נכסים והכנסות על ידי חייבים, וכן תשלומים במזומן בסכומים גבוהים ביותר אשר מעוררים חשש להלבנת הון. יצוין כי הלבנת הון באמצעות מנגנונים אלה וברוך זו, היא דפוס פעילות מוכר בעולם. עם זאת, במצב החוקי הקיים, בהעדר חשד קונקרטי לביצוע עבירה, חשד שניתן לפנות לגביו למשטרת ישראל, לא ניתן לעשות שימוש במידע האמור או להעבירו, בשל חובות הסודיות המוטלות על הגופים.

מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק או חוק איסור הלבנת הון), ולהעניק לגופים ציבוריים מסוימים את הסמכות להעביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות או הרשות לאיסור הלבנת הון) מידע הנוגע לפעולות ברכוש המתבצעות כחלק ממילוי תפקידו של הגוף הציבורי, כאשר מידע זה מעלה חשש להלבנת הון או למימון טרור.

במצב המשפטי הקיים הרשות לאיסור הלבנת הון מקבלת מידע באופן שוטף מגופים שונים, לפי העניין, במקרים שבהם עולה חשש להלבנת הון או למימון טרור. כך, מכוח סעיפים 7 ו-8א לחוק מקבלת הרשות מידע על סוגי עניינים ופעולות ברכוש מגופים פיננסיים שונים וכן

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 293; התשע"ט, עמ' 295.

- (1) העניינים והפעולות המעלים חשש לאיסור הלבנת הון או למימון טרור;
 - (2) פרטי המידע שהגוף הציבורי המוסמך רשאי להעביר;
 - (3) דרכי העברת פרטי המידע;
 - (4) בעלי התפקידים בגוף הציבורי המוסמך שיהיו רשאים להעביר את פרטי המידע.
- (ג) בסעיף זה, "גוף ציבורי מוסמך" – גוף שהוא חלק ממשד ממשלתי, רשות מקומית או תאגיד שהוקם לפי חוק המוסמך על פי דין לגבות חובות או לקבל תשלומים מאדם במסגרת מילוי תפקידו, והוא אחד מהגופים האלה:
- (1) מערכת ההוצאה לפועל;
 - (2) המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות.
- (ד) דיווח לפי סעיף זה יועבר למאגר המידע כאמור בסעיף 28.

תיקון חוק המאבק
בטרור

2. בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 –

- (1) בסעיף 95(א), אחרי "בסעיפים 7, 8 א או 8 ב לאותו חוק" יבוא "וכן הסמכות הנתונה לשר לקבוע תקנות כאמור בסעיף 8 ג לאותו חוק" ואחרי "כאמור בסעיפים 7, 8 א או 8 ב לחוק האמור" יבוא "או בתקנות לגבי גוף ציבורי מוסמך כאמור בסעיף 8 ג לחוק האמור";
- (2) בסעיף 97(ד)2, בסופו יבוא "ולגוף ציבורי מוסמך כאמור בסעיף 8 ג לחוק האמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

להסמיך את שר המשפטים לקבוע תקנות לעניין העברת המידע. בתקנות ייקבע, בין השאר, מהן הפעולות המעלות חשש לאיסור הלבנת הון או מימון טרור. עוד ייקבעו בתקנות ההסדרים השונים לעניין אופן העברת המידע: פרטי המידע שיועברו, דרכי העברתם ובעלי התפקידים בגוף הציבורי שיהיו רשאים להעבירם. מובהק כי הכללים אשר ייקבעו בעניין העברת המידע ויוסדרו בתקנות, ייעשו באופן שאין בו כדי לפגוע, במידה העולה על הנדרש, בפרטיותו של אדם.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 95 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן – חוק המאבק בטרור), באופן שבו הסמכויות הנתונות לשר המשפטים לעניין התקנת תקנות לפי סעיף 8 ג לשם אכיפת חוק איסור הלבנת הון, יהיו נתונות לו גם לצורך אכיפת הוראות חוק המאבק בטרור. סמכויות אלה מאפשרות לשר המשפטים לקבוע הוראות לגוף הציבורי של בדיקת החייבים והזכאים אל מול רשימת ארגוני ופעילי הטרור המוכרזים, דיווח על פעולות ברכוש המתבצעות אל מול מדינות או טריטוריות בסיכון ועוד.

כמו כן מוצע לתקן את סעיף 97(ד)2 לחוק המאבק בטרור, כך ששר הביטחון ושר המשפטים יהיו מוסמכים לקבוע יחד תקנות גם בעניין דרכים ומועדים להמצאת הודעות לגוף ציבורי מוסמך כפי שהם מוסמכים כיום להסדיר בתקנות דרכים ומועדים להמצאת הודעות לגופים החייבים בדיווח.

מהגופים המנויים בחוק. כעת מבוקש למנות בחוק את מערכת ההוצאה לפועל וכן את המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות. זאת, מאחר שלגבי גופים אלה התגלו דפוסי פעולה המעלים חשש להלבנת הון או מימון טרור יובהק, כי אם בעתיד יימצאו גופים נוספים אשר עולה במסגרת פעילותם חשש ממשי להלבנת הון או מימון טרור, או אשר הם מהווים מעין "צינור" להעברת כספים בין גורמים פרטיים (בדומה למערכת ההוצאה לפועל, שבמסגרתה מועברים כספים מחייבים לזוכים), יעלה צורך לבחון את עניינם במסגרת תיקון חקיקה, בשים לב למאפייני הפעילות וחובות הסודיות.

מוצע לקבוע כי גוף ציבורי כאמור יהיה רשאי, על אף האמור בכל דין, ובייחוד חובות סודיות הקבועות בדין, להעביר למאגר המידע מידע לגבי סוג עניינים ופעולה ברכוש של אדם, אשר מבוצעים במסגרת מילוי תפקידו של אותו גוף. מידע על פעולה או עניינים כאמור, יהיה ניתן להעביר, אם הם מעלים חשש להלבנת הון או מימון טרור ולשם אכיפתו של חוק זה ושל חוק המאבק בטרור.

יצוין, כי בנוגע לגופים פיננסיים ובעלי מקצוע, החוק מסמיך את השרים הרלוונטיים לקבוע בחקיקת משנה את החובות הקונקרטיים החלות עליהם, חובות אשר הפרתן מהווה עילה להטלת עיצום כספי, כאמור בחוק. עם זאת, כאשר מדובר בגוף ציבורי אין מקום לקבוע חובות שהפרתן תיחשב עילה להטלת עיצום כספי, אך יש מקום לקבוע מנגנון אחר וברור שלפיו יפעל הגוף הציבורי. לפיכך, מוצע

² ס"ח התשע"ו, עמ' 898; התשע"ט, עמ' 243.